

๗

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สอง

นางสาวอุไรวรรณ เอี่ยมประภัสสร

004233

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

i 10336784

OPINIONS OF TEACHERS AND STUDENTS CONCERNING SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS
FOR MATHAYOM SUKSA TWO

Miss Uraivan Iamprapassorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สอง

โดย

นางสาวอุไรวรรณ เอี่ยมประภัสสร

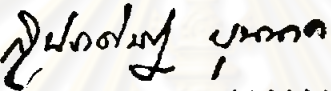
ภาควิชา

มัธยมศึกษา

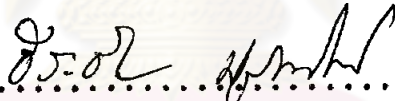
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนาสมสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปุณฺณโชติ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนาสมสิทธิ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตะยานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สอง

โดย นางสาวอุไรวรรณ เอี่ยมประภัสสร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดพิมพ์ขึ้นใช้ในปีพุทธศักราช 2522 โดยพิจารณาคูณสมบัติของหนังสือเรียน 3 ด้าน คือ สาระคาน ความรู้ สาระคานสติปัญญา และอุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนในหนังสือเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์ในการวิเคราะห์หนังสือเรียน ซึ่งนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เสนอแนะไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์สำหรับวิเคราะห์และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวอย่างประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูจำนวน 76 คน และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 400 คน ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์รวม 20 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (\bar{x})

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียน โดยไชค่า t

สรุปผลการวิจัย

เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนปรากฏว่าครูร้อยละ 64.47 ใช้หนังสือเรียนเป็นหลักในการสอนเพียงบางชั่วโมงเท่านั้น โดยคนควาเรื่องราวจากหนังสืออ่านประกอบเล่มอื่นเพิ่มเติม เนื้อเรื่องตามหัวข้อในหนังสือเรียน วิธีใช้หนังสือเรียน ครูประมาณร้อยละ 60.53 สั่งให้นักเรียนอ่านหนังสือมาก่อนและครออธิบายในชั้นเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาของหนังสือเรียนไม่สัมพันธ์กัน แต่มีเนื้อหาเกินกว่าที่หลักสูตรกำหนด และบางเรื่องจะซ้ำครารายละเอียดที่จำเป็นไป ส่วนประกอบที่ครูต้องการให้มีในหนังสือเรียนที่สำคัญ คือ กิจกรรมเสนอแนะท้ายบท บทสรุป การพิมพ์ที่ชัดเจน ภาพประกอบที่มีสี ภาพคนวท หนังสืออ้างอิง ดัชนีและอภิธานศัพท์

นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือเรียนมีคุณภาพดีแต่เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเรียนแล้วต้องให้ครอธิบายเพิ่มเติมทีหลังจึงจะเข้าใจอย่างชัดเจน นักเรียนต้องการให้ครูใช้หนังสือเรียนเป็นหลักในการสอน และเห็นว่าครควรคนควาเพิ่มเติมจากหนังสืออื่นประกอบ ซึ่งจะให้นักเรียนเรียนวิชาสังคมศึกษาเข้าใจยิ่งขึ้น นอกจากนั้นนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาในหนังสือเรียนบางส่วนขอเกินไป ทำให้เข้าใจยาก ส่วนประกอบของหนังสือเรียนที่นักเรียนต้องการให้มีเพิ่มขึ้น ที่สำคัญคือ มีตัวพิมพ์ที่ชัดเจน บทสรุป แบบฝึกหัด หนังสืออ้างอิง และภาพประกอบที่มีสีธรรมชาติ

ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือเรียนในสาระความรู้ ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำแนะนำให้ความรู้และข้อเท็จจริงที่ค้นพบใหม่ ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน นั้น ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

เกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือเรียนในสาระสติปัญญา ปรากฏว่าความคิดเห็นของครูและนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำแนะนำช่วยส่งเสริมให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคล สังคม บ้านเมือง และต่อประเทศเพื่อนบ้าน เนื้อหาช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายปัญหาต่าง ๆ และเนื้อหาช่วยให้นักเรียนมีความรู้ที่เป็นพื้นฐานเกี่ยวกับการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้น ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ในด้านอุปกรณช่วยการเรียนการสอนในหนังสือเรียน ปรากฏว่าความคิดเห็นของครูและนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับชื่อหนังสือเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือเรียน ชื่อหนังสือเรียนน่าสนใจสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนกับมีสารบัญชชัดเจนไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title : Opinions of Teachers and Students Concerning
Social Studies Textbooks for Mathayom
Suksa Two

Name : Miss Uraiwan Iamprapassorn

Department : Secondary Education

Advisor : Ass't Prof Pibulsri Wasanasomsithi

Academic Year : 1980

ABSTRACT

Purposes:

The purposes of this research were to study and to compare the opinions of teachers and students concerning the quality of social studies textbook for Mathayom Suksa Two, published by the Educational Technique Department, Ministry of Education in the academic year 2522. Three aspects of the book were examined; the knowledge component, the intellectual component and the learning and teaching aids.

Procedures

Related literatures were studied. The recommendations of various outstanding educators were used as guidelines for developing evaluative criteria and questionnaires on quality of the social studies textbook. The questionnaires concerning

the opinions of teachers and students on the use and quality of the text book were sent to 76 teachers and 400 students in Mathayom Suksa Two of 20 government and private schools in Bangkok Metropolis.

Conclusions

Concerning the use of the textbook it appeared that about 64.47 percent of the teachers used it for some periods, and most of them studied from supplementary readings related to the topics mentioned in the textbook. Concerning the technique of textbook teaching, about 60.53 percent of the teachers had the student reading assignment before learning a new lesson. Concerning the content of the textbook most of the teachers thought that some topics were not related to each other. However the scope of the content in the textbook was wider than that being mentioned in the curriculum. But some topics did not cover enough important details, they wanted the textbook to have suggested activities, conclusions, clear printing, coloured illustrations, appendixes, a list of references, and indexes.

The majority of students thought that the text book was satisfactorily qualified. But they still needed the teachers to help them in reading by adding some explanation. They also wanted the teachers to use the textbook combined with other supplementary materials in order to help them understand the

subject better. The students also thought that some parts of the content were too brief which made them difficult to understand. The learning aids which the students wanted to be added in the textbook were clear printing, conclusions, exercises, foot notes, indexes and more coloured illustrations.

To compare the opinions of the teachers and students concerning the quality of the textbook indicated by knowledge component, it appeared to differ significantly at the .05 level. But the teachers and the students expressed the agreeable opinions concerning the content of the textbook in terms of presentation of up to date facts which related to present social condition.

The opinions of teachers and students concerning intellectual component were different significantly at the .05 level. But the teachers and the students expressed the agreeable opinions that the contents of the text book were helpful in developing good attitudes towards individual, society, nation and neighbour countries. The content stimulated the students to discuss the problems and also helped them as being guidelines for problem solving.

Concerning the learning and teaching aids included in the textbook the teachers and students expressed different opinions significantly at the .05 level. But both of categories of the samples expressed the agreeable opinion that the text book name was related to the contents, interesting and meaningful. The text book also had qualified indexes.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สอง" สำเร็จไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบลศรี วัฒนสมสิทธิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และอาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตะยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างคืดตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อาจารย์วิเชียร ทัพประเสริฐ อาจารย์ประสาน ตั้งสิบกบุตร และอาจารย์ยุวดี ขอบจิต ที่ได้ช่วยตรวจแก้ไขแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาทุกท่าน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทุกคน รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี

อุไรวรรณ เอี่ยมประภัสสร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช.
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ.
รายการตารางประกอบ.....	ฉ.
<p>บทที่ 1</p>	
1 หน้า.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
✓ วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	6
✓ ขอบเขตของการวิจัย.....	7
สมมุติฐานของการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ความจำกัดของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
2 งานและวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	10
3 ✓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์หนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2 ของผู้วิจัย...	85
5 ✓ บทสรุป.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้เขียน.....	154

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	การศึกษาอบรมการใช้หนังสือเรียนของครูสังคัมศึกษา.....	49
2	ความสามารถของครูในการใช้หนังสือเรียนวิชาสังคัมศึกษา ได้อย่างถูกต้อง.....	50
3	สิ่งที่ครูสังคัมศึกษายึดเป็นหลักในการสอนวิชาสังคัมศึกษา.....	51
4	ลักษณะการสอนโดยการใช้หนังสือเรียนของครูสังคัมศึกษา.....	52
5	ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือเรียน ที่กำลังใช้อยู่ในด้านความเหมาะสม.....	54
6	ปัญหาที่ครูสังคัมศึกษาประสบในการใช้หนังสือเรียน.....	55
7	แหล่งที่ครูสังคัมศึกษาขอความร่วมมือเมื่อมีปัญหาในการใช้ หนังสือเรียน.....	56
8	ลักษณะของหนังสือเรียนสังคัมศึกษาที่นักเรียนชอบใช้.....	59
9	วิธีการใช้หนังสือเรียนสังคัมศึกษาของครูที่นักเรียนชอบ.....	60
10	คุณภาพของหนังสือเรียนที่นักเรียนต้องการ.....	61
11	ความเข้าใจของนักเรียนเมื่ออ่านหนังสือเรียน.....	62
12	สิ่งที่นักเรียนเห็นว่า เป็นสิ่งสำคัญที่ควรมีในหนังสือเรียนสังคัมศึกษา.....	63
13	ความคิดเห็นในค่านิยมของวิชาสังคัมศึกษาต่อการ ดำรงชีวิตประจำวัน.....	64
14	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนวิชาสังคัมศึกษา ต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนวิชาสังคัมศึกษา.....	65
15	สาเหตุที่นักเรียนอ่านหนังสือเรียนวิชาสังคัมศึกษา.....	66
16	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือเรียน วิชาสังคัมศึกษา.....	67

ตารางที่ ๑

17	ปัญหาที่นักเรียนประสบในการใช้หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา.....	68
18	การเปรียบเทียบค่า \bar{x} , s.d โดยใช้ t เกี่ยวกับคุณภาพในสาระด้าน ความรู้.....	72
19	การเปรียบเทียบค่า \bar{x} , s.d โดยใช้ t เกี่ยวกับคุณภาพในสาระด้าน สติปัญญา.....	76
20	การเปรียบเทียบค่า \bar{x} , s.d โดยใช้ t เกี่ยวกับคุณภาพในด้านอุปถัมภ์ ช่วยการเรียนรู้การสอนในหนังสือเรียน.....	80

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย